

VAS VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

TÁJÉKOZTATÓ

Amit a gyerekeknek a viharokról és következményeiről tudni érdemes...

Kedves Gyerekek!

Mint azt ti már bizonyára nagyon jól tudjátok, a tűzoltóknak a tűzoltáson kívül rengeteg más feladatuk is van. Segítenek a balesetknél, árvizeknél, hóban rekedt járművek mentésénél, és segítenek olyan esetekben is, amikor a hirtelen érkező viharok okoznak károkat és veszélyeztetik az embereket.

Képzeljétek el, hogy a Föld bolygó hőmérséklete az emberek helytelen viselkedése – szemetelése, sok légszennyező jármű használata, erdők kiirtása, vizek szennyezése, mérgező anyagok használata – miatt folyamatosan változik, folyamatosan növekszik, ami a hosszú-hosszú évek alatt azt eredményezi, hogy szépen lassan megváltozik az időjárásunk.

Eddig úgy tanultuk, hogy tavasszal sok eső esik, nyáron kevés a csapadék és meleg van, az őszt megint esősebb, télen pedig hidegnek és hónak örülhetünk. Ez azonban az emberek pusztító tevékenységének hatására átalakulni látszik: az utóbbi évek során egy úgy változott, hogy tavasszal egyszerre esett nagyon sok eső, nyáron hirtelen érkeztek nagy viharok, ősszel megint rövid idő alatt hullott le nagy mennyiségű csapadék, és a tél is egyre melegebb lett, ezért elmaradt a szuper kis hógolyózás, helyette egyre többször ilyenkor is csak eső esett. Ezt nevezzük **klímaváltozásnak**. A klímaváltozás miatt egyre többször érkeznek a semmiből hatalmas szélviharok, nagyon erős széllesekkel, amiket sokszor dörgés, villámlás is kísér. Sőt az is egyre gyakoribb, hogy jégeső esik, vagy rövid idő alatt hull le nagyon nagy mennyiségű eső. Ezek mind-mind nagy károkat tudnak okozni a természetben is, az épített környezetben is, és még az emberekre is veszélyt jelenthetnek.

Menjünk csak sorjában!

Képzeljétek csak el, hogy szép, napsütéses idő van, végre kezd tavaszodni és kint játszotok az ovi udvarán. A lányok bújócskáznak, a fiúk pedig épp a focimeccs kellős közepén tartanak, amikor hirtelen elsötétül az ég, és feltámad a szél. Szerencsére, az óvónénik már tudják, hogy mennyi veszélyt rejthet magában az ilyen idő, ezért gyorsan sorakozót fűjnek és bevisznek benneteket a biztonságot nyújtó csoportszobába.

De nézzük csak, mitől is kell félni szélvihar idején?

Először is, belefújja a port a szemetekbe, de nem ez a legaggasztóbb. Tudni kell, hogy az erős szél faágakat törhet le, mi több, fákat csavarhat ki, akár tövestől is a földből, amelyek titeket is megsebesíthetnek, de megrongálhatják a játszóteret, mászókat, az óvoda épületét, vagy akár a parkolóban található járműveket is. Emellett arra is figyelni kell, hogy a szél a könnyen mozdítható tárgyakat, játékokat felkaphatja, ami szintén balesetveszélyes. Mi több, a nagyon erős, viharos szél az épületek tetejét is képes megbontani. Szélvihar idején az első és legfontosabb dolog, hogy azonnal biztonságos helyre kell menni, a legközelebbi épületbe, a házban az ajtókat, ablakokat be kell zárni.

Az erős szél sokszor ad munkát a tűzoltóknak is, ugyanis őket hívják, ha a szél okozta káreseményeket fel kell számolni. A tűzoltók ilyenkor a nagyon hangos, motoros láncfűrészükkel darabolják fel az úttestre, házra, autóra, elektromos vezetékekre dőlt fát, vagy vágják le a veszélyesen lógó faágat.

Amikor az erős szelet dörgés-villámlás, vagy esetleg jégeső is kíséri, **heves zivatarról** beszélünk. Ilyenkor a szél mellett a jégdarabok is megrongálhatják az épületeket, járműveket, és ha nem vagyunk elég elővigyázatosak, bizony mi is kaphatunk a fejünkre pár koppintást. A **villámlás** önmagában is veszélyes lehet, kiváltképp, ha a szabadban ér minket. Igen, a villám az emberbe is belesaphat, és igen, az ember sajnos ettől meg is halhat, de ha elég elővigyázatosak vagyunk, erre nagyon kicsi az esély. Ilyenkor is az a legfontosabb, hogy ne legyünk az udvaron, minél gyorsabban menjünk be a házba. Ha éppen strandolunk, azonnal fussunk ki a vízből és menjünk védett helyre. Viszont semmiképp se álljunk be a magas fák alá, mert ezek is magukhoz vonzzák a villámokat. Bizony, a legtöbb gyerek, és sok felnőtt is fél a dörgéstől, ami viszont teljesen ártalmatlan jelenség, csupán a villámlást kísérő ijesztő morajlás. Ha jól számolunk, meg tudjuk határozni vele, hogy milyen messze érhetett földet a legutóbbi villám (dörgés és villámlás között eltelt másodpercek szorozva 330 méterrel).

A tűzoltóknak ilyen esetekben is rengeteg munkájuk akad, hiszen a már említett szél okozta károkon túl előfordulhat, hogy háztetőket kell ideiglenesen megjavítaniuk, hogy ne ázzanak be a házak, vagy a villámcsapás következtében keletkezett tüzet kell eloltaniuk.

Beszéljünk most egy kicsit a szélviharak mellett az esőzésekről is!

A másik jelenség, ami az utóbbi időben megváltozni látszik, az a csapadék eloszlása. Csak hogy értsétek: egyre többször fordul elő, hogy sokáig nem esik egy csepp csapadék sem, száraz, meleg az idő, kiszárad a föld, a növények szomjaznak. Majd hirtelen jön egy nagy vihar és egy

csapásra rengeteg esőt hoz magával. Esik, mintha dézsából öntenék. Az utak füstölnek a víztől, az árkok megtelnek, a víz rövid idő alatt elárasztja az utakat, hiszen a kiszáradt föld nem tudja ilyen hamar elnyelni a sok csapadékot, és a vízvezető árkok sem tudják azt egyszerre elvezetni. A kisebb folyók, patakok megduzzadnak, vízszintjük megemelkedik, a folyásuk felgyorsul és árhullám indul el rajtuk. Ezeket nevezzük **villámárvizeknek**. Ilyenkor sokszor udvarokra, pincékbe tör be a víz, és sokszor attól is tartani lehet, hogy a folyóparti lakóházakat is eléri a víz.

Amikor ilyen heves esőzések vannak, a tűzoltóknál is folyamatosan csörög a telefon. Mindenholnan várják a segítségüket. Mennek, ha pincéből kell vizet kiszivattyúzni, segítenek, ha lakóházakat kell homokzsákokkal körbevenni, de riasztják őket akkor is, ha a

folyó töltését kell homokzsákokkal megmagasítani annak érdekében, hogy a folyó ne lépjen ki a medréből.

A villámárvízért hívják villámárvíznek, mert ha szerencsénk van és az eső hamar eláll, akkor amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan le is vonul az árhullám patakokon, illetve a föld is hamar beissza a csapadékot. Villámgyorsan jön és villámgyorsan el is vonul az ár.

Ha nincs ilyen szerencsénk, és az eső nem áll el, hanem napokon keresztül csak esik és esik és esik, a kisebb vízfolyások mellett a nagyobb folyók is megduzzadnak – mint a Rába, vagy a Duna –, és az bizony komoly veszélyeket rejt magában! Ezeken nem tud olyan gyorsan elvonulni a víz, és fel kell készülni az **árvízi** védekezésre. Hiszen ha magasabbra emelkedik a vízszint, mint a folyó medre, akkor a víz elárasztja a környező területeket. Elönti az erdőket, réteket, veszélybe sodorja a kisállatokat, süniket, nyulakat, őzeket, akiknek ilyenkor bizony nem árt menekülőre fogni a dolgot. Elönti a mezőket, ahol búzát, kukoricát, különféle gabonát, és a kiskerteket, ahol zöldségeket termesztenek az emberek. Sok munka és sok termés veszik kárba. De ami ennél is nagyobb baj, veszélybe kerül az emberek biztonsága is. Ha nem készülünk fel időben, az árvíz betörhet a folyókhoz közel található udvarokba, házakba, otthonok válhatnak lakhatatlanná.

És ezúttal is kiknek a segítségére számíthatnak a bajbajutottak a felkészülésben és a védekezésben? Bizony, a tűzoltókéra mindenképp! A tűzoltók, ha látják, hogy egy házat várhatóan el fog érni a víz, nem késlekednek, azonnal zsákokat ragadnak és tölteni kezdik homokkal. Ezekből falat építenek a házak köré, hogy így védjék meg a víz betörésétől.

Sokszor előfordul sajnos azonban az is, hogy az embereket hiába figyelmeztetik előre a veszélyre, mégis bajba keverednek, és körbezárja őket a víz, nem tudnak elmenekülni. Ilyenkor a tűzoltók csónakokkal közelítik meg őket, és ennek segítségével viszik őket biztonságos

helyre. Olykor az emberek ugyan még időben elmenekülnek az ár elől, de az állataik megmentésére már nem marad elég idő. Előfordult bizony olyan eset, hogy a tűzoltók egy egész tehéncsordát tereltek ki a szárazföldre, amikor az állatokat bekerítette a víz.

Összességében bátran megállapíthatjuk, hogy az időjárási helyzetek is egyre több helyzetet produkálnak, amikor a tűzoltók segítségét kell kérniük az embereknek akár azért meg ők maguk bajba jutottak, akár azért mert olyan helyzettel találták szemben magukat, ami veszélyes lehet mások számára, mint például a háztetőről lógó cserepek, vagy a félig letört faágak egy vihar után.

A legfontosabb, amit mindenképp előtte meg kell jegyeznetek, hogy ha bajt észleltek, hívjátok a 112-es segélyhívó telefonszámot!

Ja, és még valami! Ha fúj a szél, a tüzet is gondosan el kell oltani! De ezt a tavalyi évi rajzpályázatból már úgyis megtanultátok! ☺

Na, de akkor most nézzük, mennyire figyeltetek! Ki tud válaszolni a következő kérdésekre:

- *Mit nevezünk klímaváltozásnak?*
- *Mondj példát, milyen bajt okozhat az erős szél, mi a teendő szélvihar idején?*
- *Mit tegyünk és mit ne villámlás idején?*
- *Mi az a villámárvíz, miért nevezik így?*
- *Mi a különbség az árvíz és a villámárvíz között?*
- *Mit veszélyeztet az árvíz?*
- *Milyen feladataik vannak a tűzoltóknak az árvízi, illetve villámárvízi védekezés során?*
- *Milyen telefonszámon tudsz segítséget hívni?*

Szombathely, 2024. február 14.

Készítette:

Szuhogyi-Balogh Nikoletta t. főhadnagy
Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság